

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Mw. Mr. J.J.M. Uitermark
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Datum
10 juni 2025
Kenmerk
TRE/U202500282
Telefoon
070 373 83 93
Bijlage(n)
-

Reactie op het wetsvoorstel onverenigbaarheid rechterschap met
lidmaatschap Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement

Geachte mevrouw Uitermark,

Wij reageren op het wetsvoorstel onverenigbaarheid rechterschap met lidmaatschap Eerste en Tweede Kamer en het Europees Parlement dat momenteel bij de Eerste Kamer aanhangig is. De Tweede Kamer heeft een amendement op dit wetsvoorstel van het toenmalige Kamerlid Helder aangenomen, inhoudende dat het rechterschap ook onverenigbaar wordt met het lidmaatschap van de gemeenteraad en Provinciale Staten. Hierover zijn we helaas niet geconsulteerd.

In navolging van de Afdeling advisering van de Raad van State heeft het kabinet in haar appreciatie van dat amendement volgens ons terecht duidelijk uiteengezet waarom ze ontraden werd. Het amendement raakt de kern van onze democratische rechtsstaat. Ze betekent voor het grote aantal lokale en provinciale volksvertegenwoordigers een substantiële beperking van het passief kiesrecht zonder dat dit noodzakelijk en proportioneel is.

De VNG, de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden en Statenlidnu vinden dat het passief kiesrecht gerespecteerd moet worden en niet zonder dringende reden mag worden ingeperkt. Het risico bestaat anders ook dat het raads- en Statenlidmaatschap onnodig wordt ontmoedigd en de beschikbaarheid van raads- en Statenleden verder onder druk komt te staan. Het amendement is daarom eerder al sterk aan de Tweede Kamer ontraden.

De kans is uiterst gering dat een rechter zich geconfronteerd ziet met wetgeving waaraan hij als decentraal volksvertegenwoordiger heeft bijgedragen. Ook bestaan er al de nodige waarborgen voor de rechterlijke onafhankelijkheid en onpartijdigheid.

Zo kunnen rechterlijke instanties bij de toedeling van zaken rekening houden met feiten of omstandigheden die de rechterlijke onpartijdigheid kunnen schaden en kan een rechter zich verschonen of gewraakt worden.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Nederlandse Vereniging
voor Raadsleden

Namens het bestuur van
Statenlidnu

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur

J.S.A. Willemstein
Voorzitter

R. de Wit
Voorzitter